

Розділ 4

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ

УДК 657.15:33.025.13

Костянтин Безверхий,
к.е.н., докторант кафедри
обліку і оподаткування
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СУТНІСТЬ НАГЛЯДУ ЗА ЯКІСТЮ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Найбільш затребуваною в системі взаємовідносин «економічний суб'єкт — зацікавлені сторони» є бухгалтерська фінансова інформація, особливо в разі, якщо діяльність економічного суб'єкта носить суспільно значимий характер, тобто є суб'єктом господарювання, права власності на активи якого у вигляді цінних паперів, реалізуються на ринках цінних паперів, фондових біржах; або діяльність яких носить стратегічний для розвитку місцевих територій характер і має суттєвий вплив на зайнятість і добробут населення відповідної економічної території. Необхідність такого виду інформації у зв'язку з інтенсивним розвитком фінансових і фондових ринків зростає як у державному, так і приватному секторах економіки, а належна інформованість учасників економічних відносин є необхідною умовою стабільності функціонування ринків. Така фінансова інформація формується у фінансовій звітності суб'єктів господарювання. Тому, постає гостре питання до побудови дієвої концепції нагляду за якістю фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Розглядаючи сутність нагляду за якістю фінансової звітності суб'єктів господарювання, важливо ідентифікувати термін «нагляд».

У великому тлумачному словнику сучасної української мови (за редакцією В. Бусел), нагляд — дія за значенням наглядати. Наглядати — слідкувати за ким-, чим-небудь для контролю, забезпечення порядку тощо [1, с. 707].

Так, поняття «якість» розглядається з філософської точки зору як внутрішня визначеність предмета, яка становить специфіку,

що відрізняє його від усіх інших, або якість — це та чи інша характерна ознака, властивість, риса кого-, чого-небудь [1, с. 1647].

О. Ітигілова зазначає, що «якість бухгалтерської фінансової звітності полягає у її відповідності призначенню бути належною основою прийняття відповідних економічних рішень» [2, с. 289].

Стосовно до бухгалтерської звітності, поняття «якість», як тлумачать Г. Полісюк і Г. Сухачьова, слід оцінювати з точки зору самого економічного суб'єкта і потенційного користувача бухгалтерської звітності. Властивості бухгалтерської звітності — об'єктивна визначеність, виражена при її формуванні, в процесі використання користувачами, яка формується факторами всього господарського життя суб'єкта. Якість бухгалтерської інформації визначається тим, наскільки можуть задоволені інформаційні потреби зацікавлених користувачів з точки зору можливості прийняття обґрунтованих економічних рішень. Поняття «якість бухгалтерської звітності» — це сукупність показників бухгалтерської звітності, які стосуються її здатності задовольняти встановлені і передбачувані потреби потенційних професійних користувачів бухгалтерської звітності при фактичному використанні даної звітності для прийняття рішення [3, с. 40].

У Концептуальній основі фінансової звітності [4] наведено відповідні якісні характеристики корисної фінансової інформації (надалі — *якісні характеристики фінансової звітності*), яка відображається у фінансовій звітності суб'єктів господарювання. Такі якісні характеристики поділяються на основоположні та посилюючі. До основоположних відноситься доречність, суттєвість та правдиве подання. До посилюючих якісних характеристик фінансової звітності відноситься зіставність, можливість перевірки, своєчасність та зрозумілість. Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» якісні характеристики не поділяються на основоположні та посилюючі, а саме фінансова звітність повинна бути: а) дохідливою і зрозумілою; б) доречною; в) достовірною; г) порівняльною; г) зіставною [5]. З урахуванням наведеного, пропонується з метою гармонізації бухгалтерського обліку за МСФЗ і П(С)БО у р. 3 «Якісні характеристики фінансової звітності та принципи її підготовки» НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» внести поділ якісних характеристик фінансової звітності на основоположні та підсилюючі.

Принципи складання фінансової звітності відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: автономність, безперервність діяльності, періодичності, історичної (фактичної) собівартості, нарахування та відповідності доходів і ви-

трат, повного висвітлення, послідовності, обачності, превалювання сутності над формою, єдиного грошового вимірника [5].

Таким чином, нагляд за якістю фінансової звітності це процес контролю за дотриманням принципів складання та якісних характеристик фінансової звітності суб'єктів господарювання відповідно до діючого законодавства.

Список використаної літератури

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доп.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. — К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. — 1728 с.
2. *Итыгилова Е.Ю.* Институциональное и методологическое обоснование качества бухгалтерского учета и аудита: дис. ... докт. экон. наук: 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Е.Ю. Итыгилова. — СПб., 2015. — 444 с.
3. *Полисюк Г.Б.* Содержани екатегории «качество бухгалтерской информации» / Г.Б. Полисюк, Г.И. Сухачева // Международный бухгалтерский учет. — 2011. — № 47. — С. 39–46.
4. The Conceptual Framework for Financial Reporting [Electronic resource]. — Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2016/conceptualframework.pdf>.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73.

УДК 657

Марина Воронова,
к.е.н., доцент кафедри
бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОБЛІК РИЗИКІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ринковій економіці властивий динамізм і висока ступінь невизначеності, а тому фактор ризику — невід'ємний атрибут підприємницької діяльності. Хоча в підприємницькій діяльності ризик присутній постійно, він недостатньо вивчений економічною наукою взагалі, та обліковою наукою зокрема.

Під «ризиком» у бухгалтерському (фінансовому) обліку, в основному, розуміють вірогідність настання події, що може призведе-